

OLVASÓSZOLGÁLAT

LEVÉLCÍMÜNK: DÉLMAGYARORSZÁG SZERKESZTŐSÉGE,
SZEGED, SAJTÓHÁZ, PF.: 153. 6740.
TELEFON: 12-825.

A Fűvészkert gyarapodása

A most hetvenéves Fűvészkert nem máról holnapra alakult ki. A trianoni békediktátum ideparancsolta kolozsvári tudományegyetem egyik kiváló professzora, *Györffy István* 1922-ben 10 holdnyi területet kért és kapott Újszegeden az arborétum kialakítására, szerény megjelenésre.

A negyvenes évek szerényebb fejlődését követően, az ötvenes években *Greguss Pál* pofessor jelentősebb fejlesztésbe kezdett. Felkereste *Pálffy-Budinsky Endrét*, a város illetékesét és *Somorjai Ferencet*, aki a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézetnek (ma Gabonatermesztési Kutató Intézet) volt igazgatója, azzal a feltett szándékkal, hogy mindenképpen területet szerezzen a vészkertnek. *Somorjai Ferenc*, aki 1943-tól a szegedi egyetemi hallgatók gyakorlati oktatásában is résztvevő mint kísérletügyi adjunktus, segítőleg fogadta a terv megvalósítását, hogy az újszegedi kísérleti telepből átadjon a Fűvészkert részére. Az intézet tenyészkertje ekkortájt került át Dorozsma alá, Fehér-tó közelébe. Ugyanakkor felhívta *Greguss* professzor figyelmét arra is *Somorjai* igazgató, hogy a terjeszkedés kivitelezéséhez meg kell nyerni a városrendezés illetékeseit is. Éppen megfelelő időben történt a megkeresés, mert akkor készült Szeged város átfogóbb rendezési terve, ahova az újabb 10 holdnyi terület mindjárt

be is rajzolták. Mindez a hatvanas évek legelején történt, és a tanácsi szervezetek is jóváhagyták. Aztán a területet annak rendje-módja szerint át is írták a tudományegyetem javára. Ezzel az egyetem régi fűvészkertje véglegesen 10 katasztrális holddal bővült.

Az új területen a gyarapítási munkákat már *Horváth Imre* professzor irányította, kialakítva a fitotronkutató részleget, az új 10 holdas szántóterületet tájképszerűen benépesítve, vízvezeték-rendszerrel létesítve, de számos más felújítást is elvégeztek. Ezt a csodálatos növényországot jelenlegi megjelenésére talán 1972-re alakították ki – természetesen állandóan pótolva a veszteségeket is –, az egykori kolozsvári professzor, *Soó Rezső* rendszere szerint. A Fűvészkert gondos szervezésében, gondozásában hosszú éveken keresztül résztvevő *Király László* főkertész és számos szorgos szakember, hogy minél szebb és marandóbb legyen Szeged város botanikai büszkesége, a 70 éves Fűvészkert, amely nemcsak a tudományt, az oktatást és kutatást szolgálja, hanem közműveltségünket is pallérozza, s ezentúl a honosnak és az idegennek egyaránt kellemes kirándulóhelye, esztétikai gyönyörűsége.

Bátyai Jenő

Kétszeres ajándék

Köszönetet mondok a Korzó butikban dolgozó szemüveges úrnak, aki a ruhapróbálás közben otfelejtett anyánapi ajándékcsomagot megőrizte és a világ legtermészetesebb dolgának tartotta, hogy visszaszolgáltassa.

L. J.-né

„Úgy viselkedett, mint egy pap”

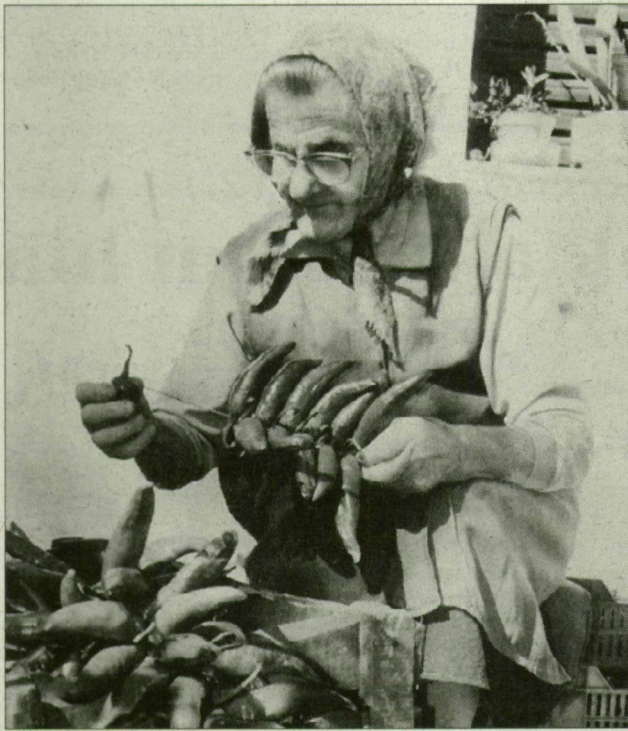
Tandari Vincéné emlékei Bálint Sándorról

– Egy sarokkal laktunk lejjebb Sándoréktól. Ők a Pálfi utca hetvenkettőbe, mi meg a kilencvennégy alatt. Nékik két házuk volt. Az egyik, a szűlőháza a Pálfi és a Csonka utca sarkán, a másik pedig a Csonka utca felőli szomszéd portán állt, egy kis udvari épület. Édesanyját Panna néninek hívtuk, Szaka Panna néni. Sok lány járt hozzájuk. Paprikáztak: palántáztak, kapáltak, szőttek, fűzték, aztán, amikor megszáradt, hasították és törték a nagy színen. Náluk akkor, kilencszázöt körül, már az udvar is téglával volt kirakva. Panna néni nagyon vallásos asszony volt, Sándort is úgy nevelte. Mindég együtt, egymás kezét fogva mentek az alsóvárosi templomba. Sándor általában ministrált. Nem parasztosan, inkább városiasan öltöztette az édesanyja. Szép, kicsit kövérkés gyerkőc volt.

Tandari Vincéné Rózsika néni kilencszázharomban született. Kisgyermekkorától fogva ismerte Bálint Sándort. Rózsika néni a kisgyermek és ifjú Bálint Sándorról beszélt, lévén, felnőtt korában már alig találkoztak.

– Tudja, mi alsóvárosi gyerekek ha egy kis időnk volt, kiszórtunk az utcára, és ott játszottunk. Sándor soha sem gyűlt közénk. Kijött az utcára, de csak a házuk sarkáig, s onnan nézett bennünket. Néha nagyokat neveltünk. Ő meg csak szelíden, szépen mosolygott. Aranyosan, jólelkűen. Sándor egy osztályalattam, vagyishát utánam járt, ő négybeli volt. A kazali iskolába jártunk. Ott se játszott, de a játszók közelében állógált mindig, vagyis, nem húzódtott el, mert nagyon szerette nézni a játszókat.

– Volt-e neki cimborája?
– Nem. Mindég maga játszadozott, ha mégis játszott valamit. De azt sűrűn láttam,

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

hogy szívesen beszélgetett az idősekkel, és természetesen legjobban az édesanyjával. Mőg a rokonságbeliekkel, azokkal is. De ő mindég csak hallgatta őket, szinte nem is szólt, csak néha kérdezte őket. Emlékszőm, milyen figyelmes volt, minden érdekelte. Visszahűződő természetű volt, aki mondjuk a rosszalkodó gyerkőkekre nem is figyelt soha. Sándor nagyon jó gyerkőc volt. Csöndes és szőfogadó. Tán nem is tudta, mi az, hogy szőfogadatlanág, rosszalkodás.

– Később, amikor gimnazista lett Bálint Sándor, találkoztak-e vele?

– Igen, hogyne. De akkor őt

Még egyszer a fizetési szalagokról

Legtőbb 2–3 gyermeke családayák, háziasszonyok, sőt feleségek vagyunk. Sok szombat és vasárnap van, amit nem a családdal, hanem nehéz fizikai munkával a Szegedi Paprika-feldolgozó Rt. konzervcsomagoló részlegén töltünk. Nekünk csak a kevés évi szabadság jár, amit a törvények hagytak jóvá. Könnyen ki lehet számolni, mennyi időt töltünk a családdal, és mennyit a munkával. Nem egyszer még a délután 5 óra is a munkában ér bennünket.

Tiszteljük hivatását és bíráló sorait. Ezúton sok szeretettel meghívjuk, nyári vakációját tölts a 25–30 ezer forintos munkával, velünk együtt, szeretett „körünkben”, a konzervcsomagolóban.

(A levelet 36-an írták alá)

*

A korábbi cikkek megjelenésekor a vezetőink elhallgatták, hogy ezt a magas bruttófizetést nem napi nyolc órával keressük meg. A csomagolók nagyon nehéz fizikai munkát végeznek, ami azt jelenti, hogy naponta egy-egy női

dolgozó is a 30 mázsa konzervet megmozgatja. Legtőbb 12–13 órát dolgoznak, és nagyon sok szombaton, vasárnap is reggeltől estig. Ez így van a henteseknél is, akik a fél marhákat hordják és a dermesztőben hideg hűtőben dolgoznak. Más területeken is napi 16 órát dolgoznak, minden másnap. Gumicsizmában, vizes, véres, elázott ruhában. Sokszor egész nap étlen, szomjan, mert nincs időnk arra, hogy reggelizzünk vagy ebédeljünk. Ami munka ránk van szabva, azt meg kell csinálni. Mire befejezzük a munkát, legtöbbször az egész teste remeg a fáradtságtól. Ha vezetőinknek merjük mondani, nem bírjuk ezt a sok munkát, azt a választ kapjuk: el lehet menni. De vajon hová, ebben a nagy munkanélküliségben? Gyerekeink a szüleiket már csak fényképről ismerik, annyira keveset vagyunk otthon. És hozzá kell tenni, nagyon sok munkatársunk fizetése alig éri el a létminimumot.

A Paprika Rt. dolgozói

Felhőszakadás fogságában

A mezőgazdaság öröme végre kinyílt az ég csatornáiból. Június 9-én, 11 óra körül gyorsan jött sötét felhőkből felhőszakadás lett. A Belvárosi temetőben nyári ruhában tartózkodók közül *Riba Csaba* és *Riba Csabáné* (Temesvári körút 16/B), *Perjesi Mihályné* (Maros utca 15/B), *L. J.-né* két-hónapos kislányával, *Tápai Margit* (Pentelei sor 2.), *Kolonics József* (Széchenyi tér 17.), *Nagy Lajos* (Csongrádi sugárút 11/B) alatti lakosok bőrig átváztak, a Belvárosi temető Ikarusz megállójában levő bódében találtak menedéket, a Szeged felé haladó 35-ös autóbuszra várva.

A felhőszakadás miatt mindenki a bódében maradt. Időközben felváltva egyesek kijöttek az úttest széléig, kémlelve, hogy jön-e már a busz. A sok közlekedő személy- és teherautó a maguk

alatt szétesapott vízből magas vízfűgőnyt képeztek, így a figyélés lehetetlen volt. Amikor aztán jött az autóbusz, a megállóban nem volt senki, az 30–40 kilométeres sebességgel továbbment. Az autóbuszra váróknak, diderekvé az áázott, vékony nyári ruhában egy órát kellett várni a Szent György térre 12 óra 35-kor érkező autóbuszra.

A temetői megállóhoz 11.45-kor érkező autóbusz vezetője nem csökkentette a sebességet, nem figyelte meg a bódében levőket. Remélhetőleg tüdő, mellhártyagyulladásban vagy más bajban nem betegedett meg senki.

Kíváncsok lenné, hogy a forgalmi szembélyzet oktatásán az emberre is kioktatnák az érdekelteket.

Rigó Balázs

Csaba utca 36.

A kalapos bronzleány

Hetényi György Mezőkovácsháza „poétás embere”. Legalábbis így jellemzi az Eső májusban című kötetének előszavában Hatvani Dániel. A népi versfaragó az utóbbi időben gyakran megfordul Szegeden – sajnos, a SZOTE szemklinikáján. Itt tartózkodott akkor is, amikor Lapis András Kalap alatt című szobrát avatták a Korányi sétányon. A mű ihlette versét a klinikáról küldte el szerkesztőségünkbe.

Nagy karimás bronzkalap alatt,
ül egy leány, bronzban hallgatag;
mellé ülnék késő este már,
ha a Tiszán szürke köd leszáll.

Megfognám a drága bronzkezét,
megcsókolnám homlokát, szemét;
mikor égen nincs már Holdvilág,
betakarna mind a zöldfűt.

Utána csak szellőt hallanám,
csillagfényben sírva a Tiszán.
Kalapos lány, kalapos lány,
enyém voltál egy szép éjszakán!

Keresztül-kasul

Ragyogóan emelkedő hazánkban immár össznépinek is mondható a porgyártás. A szegedi lakótelepeken – főleg északon – különösen magas a hívó ezügyben. Az ok egyszerű: míg a város más részeiben volt olyan furcsának mondható szokás (erkölcsi alapállásnak is nevezhetném, de nem akarok bántani senkit, elvégre amint látom: igen sokan nem is tudják, mi az erkölcs) tehát: míg a nép egy része szerette-védte a környezetét, ápolta a hagyományokat s erre nevelte gyermekeit, a legújabb lakótelepeken ennek nyomát is alig találai.

Ez a sokaság – tisztelet persze a kivételnek – egyszerűen benne él a környezetben. Önmagát szereti, védi, ápolja, ahogy úgy, de – például az utcát, a parkot, a járdát, a lépcsőházat, vagyis a környezetét a legteljesebb közvetlenséggel kezeli. Lábbal tapossa! Ez a porgyártás alapja.

Kilép a lakótelepi a házból, ahol szabadabb óráit tölti, kilép, megnézi, mely irányban van a cél. Arra indul. Gyalogcsapás keletkezik az ajtótól minden irányban. Évről évre szélesedő poros utak hatalmas rendszerét fényképezhetné le a város fölött köröző repülő, ha látna valamit. De a pilóta azt mondja, hogy már félkilométernyi magassból se igen lát semmit, mert elborít mindent a por, köd meg a füst. A hajdanvolt pázsitot átszelő sok-sok porítón motoros suhancok száguldoznak, ugyanúgy, mint a kevése és csak ritkábban használt aszfaltjárdán, amelyről hovatovább leszorul a gyalognép. Új csapást tapos inkább, hogy a szaporodó motorosságunk utat adjon. Ezt látva, az autósok egy része is elhagyja a közutat: ha közelebb a járda, ott

autózik. A Bimbó utcából többen minden reggel a járdán autókáznak a Deák gimnázium felé és délután vagy este vissza. Ők is verik a port.

Ötleggazdag autósok! Egyik közeli járdánkon, amely kerékpárút is, szigorú táblát tettek ki, amelynek ábrája azt jelenti: átmenő forgalom tilos! Ezzel közölték avatták a járdát. S járhat ott száz meg száz gyerek, felnőtt, dühönghetnek a közeli bölcsőde, óvoda, iskolásor látogatói – az egyetlen, amit tehetnek: ügyesen elugrálhatnak a járdán vágató gépjárművek elől. Becsületére legyen a derék sokaságnak, eddig halál eset nem történt. Csak néhány apróság életét veszélyeztette egy-egy gépjármű, de az sem mindennapos még.

S ami e gyorsan növekvő porgyártás és veszélyvilág minden gondját felelteti – a türelem. Hogy hiába szólnak? Semmi. A félelem is múlandó. Sűrű a közömbösség? Ugyan! A türelem legyőzhetetlen. Az optimizmus: hogy lesz itt még szép, zöld övezettel díszes, nyugodt városrész. Nem egy lakótelepi ember magatartása ezt hangsúlyozza. Amikor például lehiggad kissé a szél, amikor nem jön autó, mit lát a nézelődő: a közeli boltosné fácskát öntöz, amott két öreg csemetét ültet a tavaly kipusztított helyébe, másutt tenyérnyi parkrészt öntöztet, ahol a szülők fácskát ültetnek kisgyermeküknek és róluk nevezik el. Van már fája Ádámnak, Dénesnek, Ágicának, Mesinek, Sanyinak. Látni, milyen szépen zöldell valahány. Látszik.

Ha elül a por.

Kaczúr István

IFI. LELE JÓZSEF